

Інформаційний бюлетень з практики Суду 84

Березень 2006

Sejdovic проти Італії [ВП] - 56581/00

Рішення від 1.3.2006 [ВП]

Стаття 6

Стаття 6-3

Права сторони захисту

Заочне постановлення вироку щодо заявника, котрого неможливо було знайти і котрого визнали таким, що переховується, і котрому не було зроблено жодного повідомлення про притягнення до кримінальної відповідальності: *порушення*

Стаття 35

Стаття 35-1

Вичерпання внутрішньо-правових засобів

Ефективний правовий засіб

Клопотання про поновлення строку для оскарження від заочно засудженого заявника, котрого визнали таким, що переховується: *попереднє зауваження відхилене*

Стаття 46

Стаття 46-2

Виконання рішення

Нове провадження або поновлення провадження з метою виправити порушення, встановлене стосовно заочно засудженої особи

Факти – Заявнику, якого підозрювали у вбивстві, був обраний запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, але оскільки його не могли знайти, то його визнали таким, що переховується від правосуддя (*latitante*). Державні органи не змогли вручити йому повідомлення із пропозицією самостійно обрати адвоката. Йому було призначено державного захисника, котрому повідомили про передання справи до суду і про дату засідання суду присяжних. Адвокат брав участь у судових дебатах. Заявник був відсутній. Його було визнано винним. Адвокату заявника повідомили про передання до секретаріату суду вироку, постановленого судом присяжних. Він не подавав апеляційної скарги, і вирок набув законної сили. Через два з половиною роки заявника заарештували у Німеччині. Німецька влада залишала без задоволення надіслане Італією клопотання про екстрадицію на тій підставі, що італійське право не гарантувало заявнику на достатньому рівні певність у можливості отримати поновлення провадження, здійсненого за його відсутності.

Право

Попереднє заперечення Уряду відхилене – Існують часові обмеження щодо клопотання про оскарження, передбаченого статтею 670 Кримінально-процесуального кодексу. Оскарження, передбачене статтею 175 КПК, у випадку заявника було приречене на поразку, а його застосування обмежувалось об'єктивними перешкодами. Тому існували особливі обставини, котрі звільняють заявника від обов'язку вичерпати цей внутрішньо-правовий засіб.

Стаття 6 – Заявника судили заочно. До арешту він не отримав жодної офіційної інформації щодо обвинувачення або дати судового розгляду його справи. Слід встановити, чи за відсутності отримання офіційного повідомлення заявника можна вважати таким, що знав про притягнення до кримінальної відповідальності і судовий розгляд справи настільки добре, аби мати можливість вирішити про відмову від свого права бути присутнім під час судового розгляду або переховуватись від правосуддя. У даній справі не було доведено, що заявник достатньо добре знав про притягнення його до кримінальної відповідальності і про висунуті проти нього обвинувачення. Тому не можна робити висновок, що він намагався утекти від правосуддя або що він однозначно відмовився від свого права бути присутнім під час судового розгляду. Тому потрібно перевірити, чи внутрішнє право надавало йому на достатньому рівні певність у можливості отримати новий судовий розгляд справи у його присутності. Можливе подання клопотання заявником на підставі статті 670 КПК не мало жодних шансів на успіх. Що ж до передбаченої статтею 175 КПК можливості оскарження, про яку згадує і Уряд, то вона не гарантувала заявнику на достатньому рівні певність у можливості бути присутнім і захищати себе під час нового судового розгляду. Ніщо не підтверджує те, що заявник мав інші засоби для отримання поновлення строку на подання апеляційної скарги або на проведення нового судового розгляду. Відповідно, заявнику, котрого судили заочно і щодо котрого не було доведено, що він намагався переховуватись від правосуддя або що він однозначно відмовився від права бути присутнім у суді, не було надано можливість отримати нове, постановлене за умови дотримання прав сторони захисту, рішення суду щодо обґрунтованості висунутих проти нього обвинувачень.

Висновок: порушення (одноголосно).

Стаття 46 – Невиправдана перешкода для права заявника отримати постановлення нового рішення суду щодо обґрунтованості висунутих проти нього обвинувачень виглядає наслідком формулювання чинних на момент подій положень КПК щодо умов подання прохання про поновлення строку для оскарження. Це дає підстави вважати, що в італійській правовій системі існував недолік, внаслідок якого усі заочно засуджені особи, котрих було належно повідомлено про притягнення до кримінальної відповідальності, могли бути позбавлені нового судового розгляду. Водночас, після завершення розгляду справи заявника, в Італії було проведено законодавчі реформи, зокрема, було внесено поправки до статті 175 КПК. Суд вважає передчасним, за повної відсутності судової практики із застосування положень закону № 60 від 2005 року, досліджувати питання про те, чи ці реформи досягли мети, якої вимагає Конвенція. Тому Суд не вважає за необхідне визначати загальні заходи на національному рівні, котрі слід запровадити у рамках виконання цього рішення. З іншого боку, посилаючись на принципи, наведені у рекомендації R(2000)2 Комітету Міністрів Ради Європи, Суд вважає, що у випадку, коли, як у даній справі, особа була визнана винною внаслідок провадження, що хибувало на недотримання вимог статті 6, то нове провадження або поновлення провадження на прохання зацікавленої особи є, загалом, належним засобом для усунення встановленого порушення.

Стаття 41 – Суд вважає, що встановлення порушення є достатньою справедливою сатисфакцією. Він призначає суму на відшкодування видатків і витрат.